

Industriministeren (Nils Wilhjem):

1. Indledning

I de kommende år vil vækst og omstilling være nødvendigt for dansk erhvervsliv. Fornyelse gennem etablering af nye virksomheder er en væsentlig kilde hertil. Samtidig skaber nye virksomheder flere arbejdspladser og er en kilde til nye produkter og produktområder.

Iværksættere udgør derfor en værdifuld del af dansk erhvervsliv.

Iværksætterpolitikken søger at stimulere iværksætterlysten i alle dele af befolkningen, at give iværksættere et bedre og mere realistisk udgangspunkt for etablering af egen virksomhed samt at øge tilgangen af virksomheder.

Det er regeringens opfattelse, at det er nødvendigt med en aktiv erhvervspolitik, der bl.a. bidrager til fornyelse og styrkelse af den underskov, som iværksætterne udgør i erhvervslivet.

Denne politiks gennemslagskraft afhænger ikke mindst af, at den føres som led i en generel økonomisk politik med et klart erhvervsvenligt sigte og inden for rammer, der skaber tiltro i erhvervslivet til stabile erhvervsøkonomiske vilkår.

Endvidere lægger regeringen vægt på at skabe gode rammer for iværksætterne, bl.a. gennem en udbygning af den målrettede og brede indsats, der i 1987 bl.a. blev udmøntet i regeringens koordinerede iværksætterpolitiske program.

En koordineret iværksætterpolitik må tage højde for, at iværksætternes problemer er mangeartede og viser sig på forskellig måde.

Regeringens iværksætterpolitik bygger derfor på en koordineret indsats, således at arbejdsmarkeds-, uddannelses-, social-, skatte- og erhvervsfremmepolitikken aktivt spiller sammen i bestræbelserne for at give iværksætterne de bedst mulige etablerings- og vækstvilkår.

2. Karakteristik af iværksættere i Danmark

I realiteten kan enhver person, der starter ny virksomhed, hvad enten det er inden for fremstilling, service eller handel, kaldes en iværksætter.

Iværksættere kan karakteriseres dels ud fra den korte tid, der er gået, siden de gik i gang med at etablere sig, dels ud fra, at der i altovervejende grad er tale om små virksomheder med ingen eller kun få ansatte.

De mandlige iværksættere udgør et stort flertal, idet ca. to ud af tre iværksættere er mænd. I de seneste år er kvindernes andel imidlertid blevet fordoblet. De kvindelige iværksættere etablerer sig primært inden for handel og tjenesteydelser. De fleste iværksættere er mellem 30 og 45 år.

Iværksættere inden for fremstillingssektoren kommer oftest fra stillinger som lønmodtagere eller håndværkere. De er som regel faglærte eller mellemteknikere. Der er kun få iværksættere med højere uddannelser, om end antallet er svagt stigende.

Iværksætternes baggrund betyder ofte, at de ikke har et større kapitalgrundlag at starte på, normalt kun en beskedent opsparing på en etableringskonto eller lignende. Der suppleres gerne med en kassekredit, og det er typisk, at iværksætterne herved kommer i en situation, hvor der hæftes med den personlige formue.

Iværksætternes motiv til at starte egen virksomhed er for de fleste skabertrang og ønsket om selvstændighed. Der er store forskelle i iværksættertraditionen i de enkelte egne af landet. Den er f.eks. stor i de vestjyske amter, men traditionelt mindre på Lolland-Falster. Iværksætterne har sjældent kun økonomiske motiver som f.eks. større indtjening, end det er muligt at opnå som lønmodtager.

I langt de fleste tilfælde motiveres iværksætterne udelukkende af en idé om, hvilket produkt man vil producere. I mange tilfælde har iværksætterne erfaringer fra større virksomheder, hvor de har fået ideen til et nyt produkt. Imidlertid udgør knopskydningsprojekter, hvor et etableret moderfirma hjælper en medarbejder i gang med tilstødende produktion, stadig kun en lille del af iværksætterprojekterne. Knopskydningsprojekter har imidlertid vist sig at have en stor chance for succes, og det er positivt, at flere større virksomheder nu aktivt går ind i sådanne projekter.

Langt den overvejende del af nyetablerede virksomheders produkter er forholdsvist traditionel, og virksomhederne er som regel koncentreret om plast-, jern/metal-, træ/møbel- samt fødevarerbranchen. Iværksættere med nye, banebrydende ideer om produkter eller fremstillingsprocesser udgør således et mindretal.

Afsætningen er i begyndelsen rettet mod det lokale marked, og for det meste er der tale om underleverancer til andre virksomheder i regionen.